PAPRSEK

BŘEZEN 2019
Číslo 51

Svaz tělesně postižených
v České republice z. s.
krajská organizace
Jihomoravského kraje
Mečová 5, 602 00 Brno

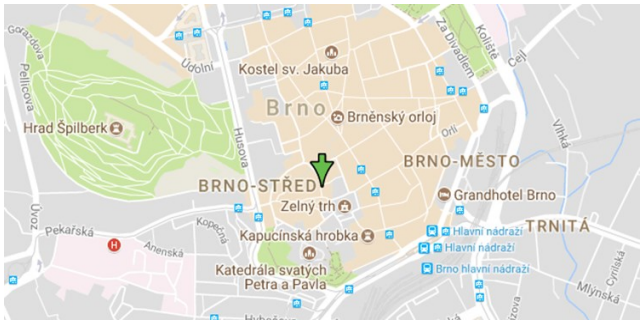

Z obsahu:

- *Otázka týdne*
- *Výhody průkazu pro osoby se zdravotním postižením*
- *Důchod vám může stát sebrat. Můžete mu ho i vracet, a to rovnou za posledních pět let*
- *Dědické skupiny a zákonná posloupnost dědiců*
- *Akutní ošetření a vyšetření neregistrovaného pacienta*
- *Doplacení důchodového pojištění?*
- *Roska Brno-město*
- *Zažili jsme*
- *Březnovým objektivem Ing. Evy Sedláčkové*
- *O nás*

Otázka týdne.

Má praktický lékař povinnost vykonávat návštěvní službu? Konkrétně: má povinnost vykonat návštěvu u starého prakticky nepohyblivého pacienta v případě jeho zdravotních obtíží? Co dělat, když to lékař odmítne?

Odpověď.
Praktický lékař má vykonat návštěvu u pacienta, který se nemůže sám dostavit a jehož zdravotní stav vyžaduje kontrolu lékařem. Druhou možností je domluvit se s lékařem na tom, že pacientovi vystaví příkaz ke zdravotnímu transportu, jestliže jeho zdravotní stav neumožňuje dopravu k lékaři běžným způsobem, bez použití dopravní zdravotní služby. Pacienta pak dopraví k lékaři a následně i od něj převozová sanitka.

Návštěvní službu jako **povinnou součást práce praktických lékařů** však zmiňuje přímo zákon o zdravotních službách. Dle jeho § 7 součástí primární ambulantní péče poskytované registrujícími poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství a praktické lékařství pro děti a dorost je vždy návštěvní služba. Tu zákon dále specifikuje jako **poskytování zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí pacienta** (tedy doma nebo např. v zařízení sociálních služeb), a to zejména **v případech, kdy se pacient s ohledem na svůj zdravotní stav nemůže dostavit do zdravotnického zařízení poskytovatele** a poskytnutí zdravotní péče tímto způsobem je s ohledem na její charakter možné.

Na zajištění návštěvní služby je pamatováno i ve smlouvách o poskytování a úhradě hrazených služeb, uzavřených s VZP. Zde je mj. uveden celkový rozsah doby pro poskytování hrazených služeb (zpravidla min. 32 hodin týdně), z čehož je 20 hodin ordinační doby a ostatní doba má být využita pro návštěvní službu a administrativní činnost.

Můžeme také připomenout skutečnost, že nemožnost zajištění návštěvní služby je jedním z mála legálních důvodů, proč praktický lékař může odmítnout pacienta registrovat: Poskytovatel, kterého si pacient zvolil, může odmítnout jeho přijetí do péče, pokud by vzdálenost místa pobytu pacienta neumožňovala výkon návštěvní služby. Celkem logicky z toho vyplývá, že u svých registrovaných pacientů má praktický lékař povinnost návštěvní službu zajišťovat.

Výkony návštěvní služby jsou obsaženy v Seznamu zdravotních výkonů; lékař je vykazuje pojišťovně a jsou mu jednotlivě hrazeny, mimo kapitaci. Nejčastěji jde o výkon Návštěva praktického lékaře u pacienta (v době vyhrazené pro návštěvní službu praktického lékaře). V roce 2017 ho pojišťovna uhradila ve více než 417 tis. případech, a to u 121 tis. pojištěnců, což znamená více než 3 návštěvy na jednoho navštíveného pacienta. Dále existuje výkon Návštěva praktického lékaře u pacienta v době mezi 19-22 hod. a dva výkony pro neodkladnou návštěvu (jeden na dobu mezi 22-06 hod., druhý pro den pracovního volna nebo pracovního klidu). Zvlášť se vykazuje doprava lékaře v návštěvní službě.

Dokončení na str.: 4

Informace pro pacienty.

Odkdy platí nové úhrady?

- Jaký je harmonogram postupného náběhu všech změn?
- Co se bude dít na přelomu roku 2018 a 2019 a co když bude individuální zdravotnický prostředek předepsán v roce 2018 a vydán až roce 2019?
- Kdy bude možné zařadit do úhrad nové zdravotnické prostředky?
- Jak to bude s individuálně zhotovovanými zdravotnickými prostředky?
- Jak často bude možné zařazovat nové zdravotnické prostředky?
- Jak se bude postupovat u zdravotnických prostředků, pro které neexistuje úhradová skupina?
- Jak se budou pacienti podílet na aktualizacích kategorizačního stromu?
- Jak často se bude aktualizovat kategorizační strom?
- Jaká nastane 1. 1. 2019 změna pro pacienty?
- Bude i nadále fungovat systém cirkulace?

Odkdy platí nové úhrady?
U dosud hrazených zdravotnických prostředků od 1. 12. 2019, u zdravotnických prostředků nově zařazených do úhrad nejdříve od 1. 10. 2019. Pouze u individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků (na zakázku) již od 1. 1. 2019.

Jaký je harmonogram postupného náběhu všech změn?

- 1. 1. 2019 – vydání konsolidovaného seznamu hrazených zdravotnických prostředků a změna úhrad individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků;¨
- 1. 4. 2019 – spuštění informačního systému pro získání přihlašovacích údajů dodavatelů;¨
- 1. 5. 2019 – spuštění testovací prostředí na podávání ohlášení;
- 1. 6. až 30. 6. 2019 – termín pro pře-ohlášení dosud hrazených zdravotnických prostředků;
- 1. 8. 2019 – vyřazení mrtvých duší (konec úhrady u zdravotnických prostředků, které nebyly pře-ohlášeny);
- 1. 10. 2019 – začátek náběhu nových zdravotnických prostředků do úhrad;
- 1. 11. 2019 – konečný termín pro SÚKL na zahájení správních řízení v případech excesů při pře-ohlášení;
- 1. 12. 2019 – dosud hrazené zdravotnické prostředky budou překlopeny do nových výší a podmínek úhrady.

Co se bude dít na přelomu roku 2018 a 2019 a co když bude individuální zdravotnický prostředek předepsán v roce 2018 a vydán až roce 2019?
Významná změna nastane u individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků, neboť zde dochází ke změnám výše a podmínek úhrady a současně k vynuceným změnám kódů zdravotních pojišťoven. Cílem je minimalizovat negativní dopady na pacienta a předepisujícího lékaře.

Pokud tedy bude takový zdravotnický prostředek předepsán (v případě potřeby i schválen revizním lékařem)
a pacientem uplatněn (předložen) u výdejce ještě v roce 2018, pak bude i nadále platit dosavadní kód zdravotní pojišťovny včetně dosavadní výše a podmínek úhrady, a to i v případech, kdy s ohledem na časově náročnou výrobu dojde k dokončení výdeje předáním pomůcky až v roce 2019.

Pokud však bude poukaz uplatněn pacientem až v roce 2019, pak bude muset výdejce nahradit dosavadní (starý) kód zdravotní pojišťovny novým kódem a pro výdej bude platit již nová výše a podmínky úhrady (v případně nutnosti schválení revizním lékařem, i toto musí již odpovídat novelizované příloze č. 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění).

Celkově bude velmi důležitá vstřícná a efektivní spolupráce mezi výdejci a zdravotními pojišťovnami. Cílem je, aby pacient dostal šanci na získání pomůcky za dosavadních podmínek (logicky toho využije spíše v případě, kdy jsou pro něj příznivější) a aby nemusel pacient opakovaně navštěvovat lékaře pouze z důvodu nové preskripce.

Od 1. 1. 2019 zároveň dochází ke sjednocení výše a podmínek úhrady u několika sériově vyráběných zdravotnických prostředků, které byly dosud hrazeny odlišně v případě VZP a SZP. Novela zákona umožnila dohodu pojišťoven a nařídila sjednocení. Zdravotní pojišťovny se dohodly a opět maximálně upřednostnily pojištěnce. Kódy zdravotních pojišťoven se v případě sériově vyráběných zdravotnických prostředků prozatím nemění (měly by být zachovány až do listopadu 2019).

Kdy bude možné zařadit do úhrad nové zdravotnické prostředky?
Ohlášení bude možné podávat od 1. 6. 2019. Zdravotnické prostředky ohlášené hned v červnu 2019 budou moci být hrazené od 1. 10. 2019.
Jak to bude s individuálně zhotovovanými zdravotnickými prostředky?
Úhrady individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků se změní hned od 1. 1. 2019. Tyto prostředky se nezařazují do úhradových skupin.

Jak často bude možné zařazovat nové zdravotnické prostředky?
Od 1. 6. 2019 bude možné ohlásit nový zdravotnický prostředek kdykoli.

Jak se bude postupovat u zdravotnických prostředků, pro které neexistuje úhradová skupina?
Ty nejsou hrazeny, avšak mohou získat, se souhlasem MZ, úhradu 50 % z konečné ceny jako nekategorizované zdravotnické prostředky, anebo dokonce i plnou úhradu, pokud ohlašovatel uzavře se všemi zdravotními pojišťovnami smlouvu o sdílení rizik.

Jak se budou pacienti podílet na aktualizacích kategorizačního stromu?
Prostřednictvím Komise pro kategorizaci a úhradovou regulaci zdravotnických prostředků. Své zastoupení zde bude mít Pacientská rada MZ, Národní rada osob se zdravotním postižením a Koalice pro zdraví. Tato komise bude každoročně připravovat aktualizaci kategorizačního stromu, kterou budou následně schvalovat zákonodárci ve formě novely.

Jak často se bude aktualizovat kategorizační strom?
Zákon frekvenci vlastní novelizace stanovit nemůže, nicméně se aktuálně počítá s jednoletými intervaly.

Jaká nastane 1. 1. 2019 změna pro pacienty?
Ve vztahu k sériově vyráběným zdravotnickým prostředkům nenastane prakticky žádná změna (sjednocení dosavadních úhrad VZP a SZP je vedeno myšlenkou „ve sporných případech vždy v souladu s platnou legislativou a ve prospěch pojištěnců“). Reálná změna výší a podmínek úhrady tak nastane pouze u individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků. Sem patří např. protézy, individuální ortézy a individuální kompresivní punčochy a pažní návleky. A také opravy a úpravy těchto individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků.

Bude i nadále fungovat systém cirkulace?
Ano, bude. Nicméně, pokud bude rozdíl mezi konečnou cenou a úhradou zdravotnického prostředku vyšší než 2.000 Kč, pak bude zdravotnický prostředek primárně ve vlastnictví pojištěnce. Pojištěnec se však bude moci i v tomto případě rozhodnout pro dobrovolné zařazení zdravotnického prostředku do režimu cirkulace, kde vlastnictví zdravotnického prostředku náleží zdravotní pojišťovně.
Zdroj: https://www.niszp.cz/cs/kategorizace-uhradova-regulace-zdravotnickych-prostredku-hrazenych-na-poukaz/informace-pro-pacienty#faq-Kdy-bude-mo%C5%BEn%C3%A9-za%C5%99adit-do-%C3%BAhrad-nov%C3%A9-zdravotnick%C3%A9-prost%C5%99edky?

Výhody průkazu pro osoby se zdravotním postižením.

Pokud má držitel průkazu osoby se zdravotním postižením průkaz označený symbolem ZTP a ZTP/P a parkovací průkaz, pak tato kombinace za určitých podmínek slouží v České republice také jako náhrada dálniční známky.

Podle zákona o pozemních komunikacích č. 137/1997 Sb., § 20a, je osvobozen od časového zpoplatnění (úhrada prokázaná platným kupónem) :

- přepravujících těžce zdravotně postižené občany, kteří jsou podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením) držiteli průkazu ZTP, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, nebo průkazu ZTP/P, pokud držitelem silničního motorového vozidla je postižená osoba sama nebo osoba jí blízká (§ 22 odst. 1 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Osobou blízkou je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

*Poznámka: *Jestliže motorové vozidlo není použito k dopravě výše uvedené těžce zdravotně postižené osoby, nelze využívat této výjimky (tj. postižená osoba musí být v daný okamžik přepravována tímto vozidlem). Snahou zákona bylo pomoci těžce zdravotně postiženým občanům, nikoli však jejich zdravým rodinným příslušníkům. Neoprávněným zvýhodněním těchto zdravých občanů by naopak mohlo dojít k porušení Listiny základních lidských práv.*

Nad rámec zákona bylo dohodnuto s Policejním prezidiem České republiky a Celní správou ČR, že policisté a celníci při kontrolách nebudou pokutovat řidiče motorového vozidla, který nebude mít vozidlo opatřeno dálničním kupónem, jestliže předloží potvrzení, že osoba jí blízká, která požívá výhody osvobození od poplatku za užití zpoplatněných komunikací, je umístěna v některém zdravotnickém zařízení (např. lázních) nebo zařízení sociální péče a uživatel vozidla pro ni jede nebo se od ní vrací.

V tomto případě musí řidič předložit potvrzení vedení předmětného zařízení, že těžce zdravotně postižený občan je pacientem nebo klientem tohoto zařízení. Nadále však platí podmínka, že držitelem motorového vozidla je zdravotně postižený občan nebo osoba mu blízká ve smyslu Občanského zákoníku“.

V ostatních případech musíte použít komunikaci nepodléhající zpoplatnění, anebo opatřit motorové vozidlo krátkodobým dálničním kupónem (např. měsíční či desetidenní).
Zdroj: http://www.mdcr.cz/Dokumenty/Silnicni-doprava/Pozemni-komunikace/Zpoplatneni-dalnic-a-vybranych-silnic-I-tridy?returl=/Dokumenty/Silnicni-doprava/Pozemni-komunikace

Důchod vám může stát sebrat. Můžete mu ho i vracet, a to rovnou za posledních pět let.

5. března 2019, 14:57 — Autor: Ivan Hájek / EuroZprávy.cz

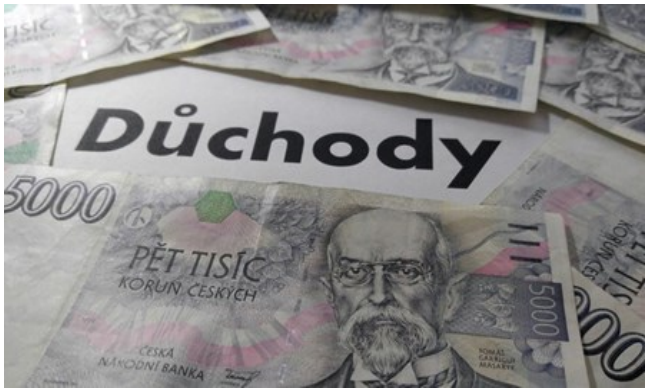

Peníze na důchody, ilustrační fotografie
FOTO: Adam Mráček / EuroZprávy.cz / INCORP images

Výše důchodů je jednou z často diskutovaných otázek napříč českou společností. Málokdo si ale uvědomuje, že penze může nejen pobírat, ale za určitých okolností je musí státu také vracet. A nemusí jít o zrovna malé částky.

Důchody v roce 2020: Doba blahobytu končí, seniory čekají zásadní změny
Důchody nejsou nenapadnutelné, naopak. I při nich platí, že může stát jejich vyplácení zastavit nebo je po vás za určitých podmínek může dokonce zpětně vymáhat. Vše má ale svá pravidla a netýká se to všech důchodů.

Odebrání nároku na důchod se týká především invalidních důchodců. Zatímco v případě starobních důchodů se zastavuje vyplácení v případě smrti seniora, u invalidních záleží na zdravotním stavu dotyčné osoby.

V praxi to znamená, že invalidní důchodce chodí ve stanovené intervaly na lékařské prohlídky, kde je přezkoumáván jeho zdravotní stav v rámci nároku na invalidní důchod.

Podle výsledku kontrolní lékařské prohlídky může dojít k potvrzení dříve uznaného stupně invalidity, ale i ke změně na nižší nebo vyšší stupeň, případně k zániku nároku na invalidní důchod. Podle výsledku pak Česká správa sociálního zabezpečení buď výplatu důchodu zastaví, nebo sníží či zvýší.

Nejde přitom o nic výjimečného. Úřady ročně seberou nebo sníží invalidní důchody tisícům Čechů. Naopak zvýšení se až tak často nekoná.

Důchod můžete i vracet. A to i za několik let
V případě starobních důchodů hrozí seniorům jiné komplikace, a sice vratka. Zákon totiž stanoví, že příjemce je povinen vrátit důchod či jeho část, pokud byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel.

To má ale svá specifika. Předně musí tato situace nastat z důvodu, kdy příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod, o němž věděl, že byl vyplacen neprávem nebo vědomě způsobil, že důchod byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce.

Prakticky vzato se tedy vracení důchodů týká seniorů, kteří pobírají neprávem vyšší částku, za níž mohou vlastní

vinou nebo nedbalostí. Úřady v tomto případě nerozlišují, jestli jste se stát pokusili okrást, nebo šlo jen o chybu, které jste si nevšimli.

V takovém případě pak po vás úřady mohou vyžadovat vrácení důchodů či přeplatků až pět let zpátky. Naopak, pokud se chyba stala na straně úřady, nebude po vás stát vyžadovat nic.

Další situace, kdy se důchod vrací státu, je v případě úmrtí seniora. Pokud k němu dojde například 22. dne v měsíci a důchod byl vyplacen 15., nic se nevrací. Pokud měl ale důchod datum splatnosti např. 23., je potřeba jej státu vrátit. Důchody jsou totiž vypláceny na měsíc dopředu, a proto nerozhoduje datum připsání na účet, ale splatnost.
Zdroj: https://eurozpravy.cz/domaci/duchody/250845-duchod-vam-muze-stat-sebrat-muzete-mu-ho-i-vracet-a-to-rovnou-za-poslednich-pet-let/

Kdy se smaže záznam z rejstříku trestů?

28.02.2019 | Lucie Mečířová, Finance.cz

Máte záznam v rejstříku trestů a chcete si začít hledat práci? Bojíte se, že se záznamem žádnou nenajdete? Podívejte se s námi, jak a kdy zažádat o výmaz, ale i do jakého zaměstnání je čistý trestní rejstřík nutný.

Výpis z rejstříku trestů vyžaduje naprostá většina zaměstnavatelů. Více než polovina údajně odmítá lidi se záznamem zaměstnávat. Záznam v rejstříku ale přitom nemusí mít daná osoba celý život. Po určité době je možné zažádat o výmaz.

Jak na žádost o zahlazení odsouzení u nepodmíněného trestu

Osoba, která byla ve výkonu trestu odnětí svobody, který byl nepodmíněný, může zažádat o zahlazení odsouzení:

- Po 1 roce od skončení trestu, jestliže jí bylo uděleno domácí vězení, zákaz pobytu, peněžní pokuta, zákaz vstupu na různé akce, propadnutí věci nebo majetku.
- Po 3 letech od skončení trestu, který nebyl delší než 1 rok (platí i pro trest vyhoštění).
- Po 5 letech od skončení trestu, který byl delší než 1 rok.
- Po 10 letech od skončení trestu, který byl delší než 5 let.
- Po 15 letech od skončení výjimečného trestu.

Doba přitom bude platit i v případě předčasného propuštění. Na zahlazení tedy nemusíte čekat do chvíle, než uplyne kompletní délka trestu. To samé platí i při udělení milosti nebo vyhlášení amnestie. U více trestů se musí čekat do uplynutí všech, nikoliv jen jednoho.

Zdroj: Shutterstock

Žádost musíte podat k příslušnému soudu, který spadá pod vaše trvalé bydliště. Další podmínkou pro zahlazení je i to, že daná osoba po propuštění nemá žádné další problémy se zákonem, nepáchá trestnou činnost a žije řádný a spořádaný život. Požádat o výmaz navíc nemusí jen odsouzený, ale i jeho příbuzní, osvojitel, manžel, druh nebo dokonce zájmové sdružení.

Výmaz z rejstříku u podmíněného trestu

U podmíněného odsouzení funguje zkušební doba, během které bude sledováno, zdali se chováte řádně a zda došlo ke splnění podmínek, které byly uloženy. Soud si poté vyžádá zprávy o odsouzené osobě a rozhodne, jestli se osvědčila. Pokud dojde k osvědčení, záznam v rejstříku mít nebude. Jestliže se ale neosvědčí, podmínka bude přeměněna na nepodmíněný trest a pro výmaz budou platit stejná pravidla jako výše.

V jakém zaměstnání musíte mít čistý trestní rejstřík?

Trestní bezúhonnost je ze zákona a bezpečnostních důvodů nutná, pokud souvisí s pracovní činností, kterou chcete vykonávat. Záznam v rejstříku trestů tedy nesmějí mít:

- advokáti,
- auditoři,
- hasiči,
- ministerští úředníci,
- notáři,
- pedagogové,
- policisté,
- soudci,
- veterináři,
- zdravotní sestry,
- atd.

Někteří zaměstnavatelé pak rejstřík vyžadují, aby si případně ověřili, že trestný čin, který daná osoba spáchala, nebude nijak souviset s náplní její práce. Vždy jej ale musí vyžadovat oprávněně.

Založení živnosti a záznam v rejstříku trestů

Abyste si mohli založit živnost a získat oprávnění, musíte splnit 3 základní podmínky. Ty stanovil živnostenský zákon a jsou jimi věk minimálně 18 let, způsobilost k právním úkonům a trestní bezúhonnost. Neplatí zde pak pouze úmyslný trestný čin, ale i ten z nedbalosti.

To, že ale máte záznam, ještě neznamená, že je živnostenské oprávnění ztracené. Na každého zájemce úřad nahlíží zcela individuálně. Hlavní je, aby trestný čin, kterého jste se dopustili, nijak nesouvisel s podnikatelskou činností, kterou chcete vykonávat. To znamená, že pokud chcete mít např. živnostenské oprávnění na taxislužbu, rozhodně byste neměli mít záznam za řízení pod vlivem apod. Jindy vám nezbude nic jiného, než si počkat a požádat o zahlazení odsouzení.
Zdroj: https://www.finance.cz/520306-zaznam-v-rejstriku-trestu/

Dokončení ze str.:1

Otázka týdne

Pokud lékař odmítá zajistit svému registrovanému pacientovi návštěvní službu, je možné zaslat stížnost na krajský úřad, okresní sdružení praktických lékařů, Českou lékařskou komoru a zdravotní pojišťovnu.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení
a tiskový mluvčí

Dědické skupiny a zákonná posloupnost dědiců

Od Redakce -19.2.2019

Dědické právo je obecně jednou z oblastí, která nabytím účinnosti nového občanského zákoníku, doznala největších změn od dosavadní právní úpravy. **K jakým změnám došlo v zákonné posloupnosti dědiců a jak jsou nyní upraveny dědické skupiny?**

Obsah článku

Dědění ze zákona
Nezpůsobilý dědic či odmítnuté dědictví
Dědické skupiny
Zákonná posloupnost dědiců
První třída dědiců
Druhá třída dědiců
Třetí třída dědiců
Čtvrtá třída dědiců
Pátá třída dědiců
Šestá třída dědiců
Změny v dědickém řízení

Dědění ze zákona

Zákon je i nadále považován za nejslabší dědický titul. V praxi to znamená, že **k dědění ze zákona dochází až v případě, že zůstavitel neučinil žádný projev vůle k vyloučení tohoto způsobu přechodu majetku**.

Tímto projevem vůle měl zákonodárce na mysli buď **pořízení závěti pro případ smrti**, což je právní jednání dobře známé i dosavadní právní úpravy, nebo **uzavření dědické smlouvy**, kterážto jako nový právní institut byla do českého právního řádu zakotvena právě novým občanským zákoníkem.

Jednoduše řečeno tedy **zákonná dědická posloupnost** k pozůstalosti nebo její části nastane až v případě, kdy nedojde k dědění celé pozůstalosti podle dědické smlouvy nebo závěti. Hlavním důvodem je především velký respekt k vůli zůstavitele, ať už je projevena kteroukoliv z těchto forem.

Nezpůsobilý dědic či odmítnuté dědictví

Jelikož život pohříchu nabízí předem neočekávatelné situace, může nastat i stav, kdy závětí resp. dědickou smlouvou k dědictví povolaný dědic bude nezpůsobilý dědit, popř. dědictví odmítne. I za této situace nastupují v pozůstalost dědici dle zákonné posloupnosti, ale zde však nelze zcela pominout zůstavitelovu poslední vůli. Ze zákona je takto nastoupivším dědicům uloženo, aby splnili ostatní nařízení zůstavitele, bylo-li v jeho pořízení pro případ smrti uvedeno.

Dědické skupiny

Jak již ostatně vyplývá ze samotného nadpisu tohoto článku, nový občanský zákoník **v rámci zákonné posloupnosti dědění především rozšířil počet dědických tříd** a tím logicky i okruh zákonných dědiců.

Zákonná posloupnost dědiců

Zákonodárce **dosavadní čtyři dědické skupiny nahradil šesti dědickými třídami**, vycházejíce především z obecně kladně přijímané teze, že dosavadní právní úprava dědických skupin v občanském zákoníku byla nedostatečná, jelikož v některých situacích přiřkla dědictví státu namísto osob, které byly v poměru k zůstaviteli byť i jen vzdáleně příbuzné.

První třída dědiců

V první dědické třídě dědí zůstavitelovy děti a jeho manžel/ka, každý z nich stejným dílem. Nedědí-li některé dítě, nabývají jeho dědický podíl stejným dílem jeho děti, popř. vzdálenější potomci. První třída tak byla zákonodárcem navržena přesně tak, jak jsme ji znali z občanského zákoníku.

Příklad: Zůstavitel po sobě zanechal manželku a dvě děti, syna a dceru. V případě, že jsou všichni způsobilí dědit a žádný z nich dědictví neodmítl, budou dědit všichni shodně 1/3 z pozůstalosti. Kdyby však např. syn dědictví odmítl, ale měl již své vlastní dvě děti, syna a dceru (zůstavitelova vnuka a vnučku), byli by dědické podíly následující: manželka 1/3, dcera 1/3, vnuk 1/6 a vnučka 1/6.

Je důležité si také uvědomit skutečnost, že manžel začasté nabývá po zůstaviteli majetek i z vypořádaného společného jmění manželů.

Stejně jako dosud platí pravidlo, že v případě, že nedědí žádné ze zůstavitelových dětí, nemůže manžel v rámci první dědické třídy dědit sám.

Druhá třída dědiců

Není-li dědictví realizováno v rámci první dědické skupiny, tzn. nedědí-li zůstavitelovi potomci, dědí ve druhé třídě **manžel**, **zůstavitelovi rodiče** a dále **ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele** („spolužijící osoby“).

U **osob spolužijících** se přitom přihlíží zejména k fakticitě života, kdy různá neformální soužití osob jsou velmi četná a není tedy důvod takové osoby sankcionovat za to, že svému faktickému svazku nedaly formální vyjádření, což ostatně v celé řadě případů ani není možné. Dědici druhé třídy dědí stejným dílem, manžel je však privilegován v tom směru, že dědí vždy nejméně polovinu pozůstalosti.

Příklad: Zůstavitel neměl žádné děti, měl manželku, se kterou fakticky již delší dobu nežije, nicméně k rozvodu nedošlo a již více než jeden rok žije ve společné domácnosti se svou novou přítelkyní. Dále měl zůstavitel matku. V takovém případě by byli dědické podíly následující: manželka 1/2, přítelkyně 1/4, matka 1/4.

Důležité je také zmínit, že osoby spolužijící nemohou ve druhé třídě dědit samy.

Třetí třída dědiců

Třetí dědická třída zůstala naprosto beze změn od předchozí právní úpravy. Nedědí-li manžel ani rodiče zůstavitele, dědí v rámci třetí třídy dědiců stejným dílem zůstavitelovi **sourozenci** a **osoby** se zůstavitelem **spolužijící**. Pro případ, že by nedědil některý ze sourozenců, je stanoveno, že jeho dědický podíl nabývají stejným dílem jeho děti, tj. zůstavitelovi synovci a neteře.

Příklad: Zůstavitel zemřel svobodný, bezdětný. Měl pouze bratra a přítelkyni, se kterou žil dlouhou dobu ve společné domácnosti. Po jeho smrti bratr dědictví odmítl a jeho podíl přešel na jeho dvě děti, který si jej rozdělí rovným dílem. Dědické podíly by tedy byly následující: přítelkyně 1/2, synovec 1/4, neteř 1/4.

Co se týče **zůstavitelových sourozenců**, je praktické zmínit, že nezáleží na tom, zda měli spolu se zůstavitelem společné oba rodiče či pouze jednoho z nich. Jednoduše řečeno, sourozenci „vlastní“ i „nevlastní“ mají shodné postavení. Dále pak v případě, že sourozenec je zároveň i osobou spolužijící se zůstavitelem, náleží mu pouze jeden dědický podíl.

Čtvrtá třída dědiců

Nedědí-li žádný dědic ve třetí třídě, dědí ve čtvrté třídě stejným dílem **prarodiče** zůstavitele. Na rozdíl od dřívější právní úpravy nový občanský zákoník v této třídě nepovolává k dědění jejich děti, neboť jsou nově povolány až ve třídě šesté.

Pátá třída dědiců

Nedědí-li žádný z prarodičů zůstavitele, dědí v páté třídě jen **prarodiče rodičů** zůstavitele, tj. zůstavitelovi **pradědečci** a **prababičky**. Prarodičům zůstavitelova otce připadá polovina dědictví, prarodičům zůstavitelovy matky druhá polovina. Obě dvojice prarodičů se dělí rovným dílem o polovinu, která na ně připadá.

Pokud nedědí jednotlivý člen dvojice, připadne uvolněná osmina druhému členu. Nedědí-li celá dvojice, připadne tato čtvrtina druhé dvojici z téže strany. Nedědí-li ani jedna dvojice téže strany, připadá dědictví dvojicím druhé strany ve stejném poměru, v jakém se dělí o polovinu dědictví, která jim připadá přímo.

Zákonodárce byl při zakotvování páté dědické třídy do našeho právního řádu, čímž došlo k rozšíření okruhu dědiců o pradědečky a prababičky zůstavitele, především veden myšlenkou, že nelze přehlížet stále se prodlužující délku lidského života, ani nijak řídké případy náhlé a někdy i hromadné smrti mladých lidí (např. v důsledku autohavárie). K těmto případům patrně nebude v praxi docházet nějak zvlášť často, nicméně je dobře, že na ně zákon pamatuje a byť i poměrně vzdálené příbuzné neponechává bez nároku na dědictví.

Šestá třída dědiců

Rovněž šestá dědická třída je v českém právním řádu zakotvena nově. V případě, že nebude dědit nikdo z páté třídy, dědí v šesté třídě **děti dětí sourozenců**, tj. **vnuci/vnučky sourozenců** zůstavitele, a **děti prarodičů** zůstavitele, tj. jeho **strýcové tety**, a to každý stejným dílem. Pokud by strýc nebo teta dědit nemohli, dědili by jeho děti, tj. zůstavitelovi bratranci a sestřenice.

Změny v dědickém řízení

V životě se však může lehce stát, že se s jeho nástrahami nevypořádá ani jedna ze šesti dědických tříd. V případech, kdy nebude dědit žádný dědic podle zákonné dědické posloupnosti, **připadne dědictví státu** (**tzv. odúmrť**). Nově se však na stát hledí jako by byl zákonným dědicem, což může mít na určité specifické případy poměrně zásadní dopad.

Dosud platilo, že pokud zemřel český občan vlastnící nemovitost v zahraničí nemající ani zákonné dědice, připadla tato nemovitost státu, kde se nacházela. Ve světle této nové úpravy, však bude mít český stát postavení zákonného dědice a předmětná nemovitost připadne jemu.

Na rozšíření dědických skupin a tím i okruhu zákonných dědiců bylo reagováno zakotvením nového institutu – **tzv. několikeré příbuzenství**. V praxi to znamená, že je-li někdo se zůstavitelem příbuzný z více než jedné strany, má se mu dostat dědický podíl z každé strany.

Při porovnání obou právních úprav je na první pohled patrná skutečnost, že z první a druhé dědické třídy byl zákonodárcem vyňat **registrovaný partner** zůstavitele. Nejedná se však o nějaký veskrze zpátečnický počin.

Ve společných ustanoveních nového občanského zákoníku (konkrétně v § 3020) je stanoveno, že ustanovení částí první, třetí a čtvrté NOZ o manželství a o právech a povinnostech manželů platí obdobně pro registrované partnerství a práva a povinnosti partnerů. Díky tomuto nenápadnému, ale o to významnějšímu ustanovení, které je ukryto téměř až na samém konci nového občanského zákoníku, registrovaní partneři o svá práva nepřicházejí a jsou i nadále v okruhu zákonných dědiců privilegováni do první resp. druhé dědické třídy.

Zdroj: https://muj-pravnik.cz/dedicke-skupiny-zakonna-posloupnost-dedicu/?fbclid=IwAR0sUXw6NZK2sN9Zbe1nr0EV4eZDC_dgt0i25fDTXTFkG7NBD_puXNoGngk

České dráhy přijaly po zásahu ombudsmanky nová opatření týkající se přepravy asistenčních psů.

15. února 2019

Na ombudsmanku se obrátila žena se zdravotním postižením, která je po úraze na invalidním vozíku. Ve svém životě využívá služeb asistenčního psa. Jeho pomoc však nemohla využít při přepravě vlakem. Cestovala totiž spoji, které nejsou bezbariérové a do kterých proto musela nastupovat pomocí zdvihací plošiny. Tu však nesměli využívat asistenční psi. Hrozilo, že se její starší pes při seskakování z vlaku zraní. Po jednání ombudsmanky se zástupci Českých drah se podařilo najít řešení, které umožní přepravu asistenčních psů pomocí zdvihacích plošin.

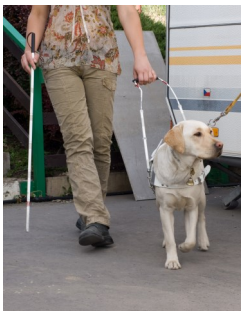

Asistenční psi se ve vlacích mohou běžně přepravovat. V tomto případě však byl problém s nastupováním a vystupováním psa, který musel do vlaku sám vyskočit nebo z něj seskočit, což bylo s ohledem na jeho váhu a stáří poměrně rizikové. Zaměstnanci drah odmítli při nakládce a vykládce asistenčního psa asistovat a jeho naložení pomocí zdvihací plošiny nebylo možné. Využití plošiny pro zdvihání asistenčního psa odporovalo technické dokumentaci. Zaměstnanci tak jednali v souladu s předpisy.

„Na základě našeho jednání se České dráhy rozhodly zapracovat do vnitřních norem a dopravních podmínek možnost nakládky a vykládky asistenčních psů pomocí zdvihacích plošin. Velmi oceňuji proaktivní přístup společnosti České dráhy. Toto opatření představuje pro osoby, které pomoc asistenčního psa potřebují, velký přínos a ulehčení při cestování vlakem,“ říká ombudsmanka Anna Šabatová.

Pes vycvičený pro doprovod osoby se zdravotním postižením musí být chápán jako nepostradatelná součást této osoby, která jí umožňuje plně uplatňovat právo na volný pohyb, samostatnost a nezávislost.

Zdroj: https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2019/ceske-drahy-prijaly-po-zasahu-ombudsmanky-nova-opatreni-tykajici-se-prepravy-asistencn/

Akutní ošetření a vyšetření neregistrovaného pacienta.

Chtěl jsem si nechat urychleně opravit vypadlou plombu, ale můj zubní lékař nemá hned ráno ordinační hodiny. Vzal mě lékař v sousední ordinaci, požadoval však navíc 90 Kč jako za pohotovost. Měl na to právo?

Zubní lékař, který provede akutní ošetření a vyšetření neregistrovaného pacienta **v průběhu své pravidelné ordinač-**

ní doby, od něj **nemůže vybírat regulační poplatek za pohotovostní službu** ve výši 90 Kč.

Dříve to však bylo jinak, což souvisí s tím, jak se měnilo znění příslušných paragrafů o regulačních poplatcích v zákoně o veřejném zdravotním pojištění. Původně se devadesátikorunový regulační poplatek platil za pohotovostní službu (včetně stomatologické) poskytnutou v sobotu, neděli nebo ve svátek a v pracovních dnech v době od 17.00 hod. do 7.00 hod., pokud nedošlo k následnému přijetí pojištěnce do ústavní péče.

V současné době však zákon o veřejném zdravotním pojištění časové omezení neuvádí: „**Pojištěnec, anebo za něj jeho zákonný zástupce, je povinen hradit poskytovateli regulační poplatek ve výši 90 Kč za využití lékařské pohotovostní služby nebo pohotovostní služby v oboru zubní lékařství**“. Ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů, pak je specifikováno, že „pojištěnec hradí poplatek za využití pohotovostní služby nebo pohotovostní služby v oboru zubní lékařství **v době mimo pravidelnou ordinační dobu poskytovatele**, pokud nedojde k následnému přijetí pojištěnce do lůžkové péče“.

Pravidelnou ordinační dobou je přitom míněna ordinační doba nahlášená zdravotní pojišťovně a uvedená v Příloze č. 2 Smlouvy o poskytování a úhradě hrazených služeb. Údaj o ordinační době má pak poskytovatel zdravotních služeb umístit tak, aby tato informace byla přístupná pacientům (např. na dveřích ordinace nebo na budově, kde ordinace je).

Jestliže vám tedy zubní lékař provedl akutní ošetření a vyšetření **v průběhu své pravidelné ordinační doby**, neměl právo vybrat regulační poplatek ve výši 90 Kč za pohotovostní službu, i když nejste "jeho" pacient.

Vzhledem k tomu, že podle dotazu lékař požadoval "navíc" regulační poplatek, připomínáme, že má-li lékař smluvní vztah se zdravotní pojišťovnou pacienta, má povinnost nabídnout mu nejdřív variantu ošetření, která je hrazena z veřejného zdravotního pojištění, i když jde o pacienta, který u něj není registrovaný. V případě, že nemá uzavřenou smlouvu se zdravotní pojišťovnou pacienta, je z veřejného zdravotního pojištění hrazena pouze akutní, neodkladná péče. Více informací najdete na www.vzp.cz/stomatologie.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí

Doplacení důchodového pojištění? Pomoci může dobrovolné důchodové pojištění.

Dobrovolné důchodové pojištění umožňuje doplatit chybějící dobu pojištění, příp. umožňuje platit si průběžně “sociální pojištění” v obdobích, kdy nepracujete nebo nejste pojištění z jiného zákonného důvodu. Podmínky pro dobrovolné důchodové pojištění definuje § 6 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Sociální pojištění se skládá ze tří částí:

- důchodové pojištění – prostředky k výplatě důchodů,
- nemocenské pojištění – prostředky k výplatě nemocenské,
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti – prostředky k výplatě podpory v nezaměstnanosti (hmotné zabezpečení).

Dobrovolné důchodové pojištění slouží skutečně pouze k doplacení důchodového pojištění. Z plateb dobrovolného důchodového pojištění neplyne nárok na nemocenskou nebo podporu v nezaměstnanosti.

Dobrovolné důchodové pojištění se využívá buď ke zpětnému doplacení chybějící doby pojištění v případech, kdy nevznikl nárok na starobní nebo invalidní důchod z důvodu chybějící doby pojištění, anebo k průběžnému placení důchodového pojištění v období, kdy neplyne pojištění ze zaměstnání nebo jiného zákonného důvodu.

Zpětné doplacení důchodového pojištění
Zpětné doplacení důchodového pojištění se nejčastěji provádí v případech, kdy nevznikl nárok na starobní nebo invalidní důchod, neboť žadatel nezískal zákonem stanovení počet let pojištění (informace o nároku na starobní důchod; informace o nároku na invalidní důchod).

Doplacení důchodového pojištění je obecně zákonem omezeno na období jednoho roku přede dnem doplacení. V případě, že je třeba doplatit dřívější období, než je období jednoho roku, zákon o důchodovém pojištění umožňuje doplatit doby přesně určené v § 6 odst. 1. Nejčastěji dochází k doplácení doby pojištění z důvodu dlouhodobé evidence na úřadu práce

Chybějící doby pojištění v obdobích, ve kterých občan neměl evidence na úřadu práce hodnoceny jako pojištěné a také ostatní doby uvedené v § 6 odst. 1, lze doplatit vždy a neplatí pro ně omezení v doplacení důchodového pojištění jeden rok zpětně. Není však možné doplácet dobu před 1. lednem 1996.

Průběžné placení důchodového pojištění
U osob, které z nějakého důvodu nejsou důchodově pojištěny a chtějí si průběžně platit dobrovolné důchodové pojištění, dochází nejčastěji k placení pojištění v souladu s ust. § 6 odst. 2, tzv. bez udání důvodu. V tomto případě zákon omezuje doplacení důchodového pojištění v rozsahu do jednoho roku zpětně (jak je již uvedeno výše). Účast na pojištění je v tomto případě možná nejdéle po dobu 15 let za celý život (do konce roku 2013 platilo maximum 10 let). Od 1. 2. 2018 dále platí, že účast na pojištění podle tohoto paragrafu je možná pouze u osob, které přede dnem podání přihlášky získaly alespoň rok “čisté” doby pojištění (např. zaměstnání, OSVČ apod.).

Doplacení po nároku na starobní důchod?
Účast na dobrovolném důchodovém pojištění je možná nejpozději do dne, který předchází dni vzniku nároku na starobní důchod. Období po nároku na starobní důchod není možné doplatit.

Doplacení doby pojištění zemřelého
Doplacení potřebné doby pojištění zemřelého je možné pouze za předpokladu, že před smrtí podal přihlášku k účasti na dobrovolném důchodovém pojištění. Pokud tak neučinil, přihlásit zemřelého k účastni na dobrovolném důchodovém pojištění a doplatit tak chybějící dobu, není možné.

Jak se přihlásit k placení dobrovolného důchodového pojištění?
K účasti na dobrovolném důchodovém pojištění se můžete přihlásit na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

Jaká je výše dobrovolného důchodového pojištění?
V roce 2019 činí minimální výše pojistného 2.289 Kč, které odpovídá vyměřovacímu základu 8.175 Kč (zjednodušeně hrubý výdělek při výpočtu důchodu).

Výše pojistného činí 28 % vyměřovacího základu (v případě účasti na II. pilíři to v letech 2013 až 2015 bylo 30 %). Jestliže si tedy klient bude platit 2.800 Kč měsíčně, bude výše pojištění odpovídat 10.000 Kč vyměřovacího základu (hrubého výdělku při výpočtu důchodu).

Placení pojistného se vždy vztahuje k danému kalendářní-

mu měsíci. Pokud by občan např. chtěl zaplatit období od 20. února do 5. března, musí uhradit alespoň minimální částku za dva měsíce (únor a březen).

Je po doplacení pojistného důchod zpětně doplacen?
Ne, nárok na důchod vznikne až dnem doplacení dobrovolného důchodového pojištění, nikoliv zpětně.

Historie minimální výše dobrovolného důchodového pojištění

UPOZORNĚNÍ: V případě zpětného doplácení pojištění se minimální částka vztahuje k roku, ve kterém se pojistné doplácí, nikoliv k roku, který je doplácen.
Př.: *V roce 2019 bude zpětně doplácena evidence na úřadu práce v roce 2010. Minimální měsíční výše dobrovolného důchodového pojištění bude činit 2.289 Kč (platná pro rok 2019).*

Rok	Minimální pojistné	Vyměřovací základ
1996	1 300 Kč	5 000 Kč
1997	1 456 Kč	5 600 Kč
1998	1 534 Kč	5 900 Kč
1999	1 586 Kč	6 100 Kč
2000	1 638 Kč	6 300 Kč
2001	1 716 Kč	6 600 Kč
2002	1 846 Kč	7 100 Kč
2003	1 824 Kč	7 400 Kč
2004	2 100 Kč	7 500 Kč
2005	2 352 Kč	8 400 Kč
2006	2 548 Kč	9 100 Kč
2007	2 688 Kč	9 600 Kč
2008	2 800 Kč	10 000 Kč
2009	1 649 Kč	5 889 Kč
2010	1 660 Kč	5 928 Kč
2011	1 732 Kč	6 185 Kč
2012	1 760 Kč	6 285 Kč
2013	1812 Kč / 1942 Kč*	6 471 Kč
2014	1817 Kč / 1946 Kč*	6 486 Kč
2015	1863 Kč / 1996 Kč*	6 653 Kč
2016	1 891 Kč	6 752 Kč
2017	1 977 Kč	7 058 Kč
2018	2 099 Kč	7 495 Kč
2019	2 289 Kč	8 175 Kč

* druhý pilíř

§ 6

(1) Pojištění jsou účastny též osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a účast na pojištění se týká doby jejich
a) vedení v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud jim po dobu této evidence nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,
b) soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední nebo vyšší odborné škole (dále jen „střední škola“) nebo vysoké škole v České republice,
c) výdělečné činnosti v cizině po 31. prosinci 1995, jedná-li se o osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a), c) a e); za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
d) výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací podle zvláštního právního předpisu;6a) za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
e) činnosti v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele, jde-li o osoby uvedené v § 5 odst. 5; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
f) výkonu funkce poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území České republiky,
g) pobytu v cizině, pokud následovaly do místa vyslání k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu zahraniční služby svého manžela nebo registrovaného partnera, který je státním zaměstnancem podle zákona o státní službě nebo jiným zaměstnancem organizační složky státu, se souhlasem této organizační složky státu, a nejsou zaměstnanci nebo osobami samostatně výdělečně činnými nebo nejsou osobami vykonávajícími obdobné činnosti podle práva cizího státu, do kterého byli jejich manželé nebo registrovaní partneři vysláni k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu zahraniční služby; v takovém případě může hradit pojistné zaměstnavatel manžela nebo registrovaného partnera.

(2) *Pojištění jsou účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění* ***a doba pojištění těchto osob podle § 11 odst. 1 písm. a) a § 13 odst. 1 získaná přede dnem podání této přihlášky trvala aspoň 1 rok. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná***
v rozsahu nejvýše 15 let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.

(3) Účast na pojištění podle odstavců 1 a 2 je možná nejdéle do dne, který bezprostředně předchází dni vzniku nároku na starobní důchod.
Zdroj: https://www.naseduchody.cz/chybejici-doba-pojisteni.html

Kratší pracovní doba a práce přesčas.

Jak je to s prací přesčas pokud pracuje zaměstnankyně na zkrácený pracovní úvazek a současně pečuje o nezletilé dítě. Může mu zaměstnavatel nařídit práci přesčas?
V ust. § 78 odst. 1 písm. i) zákoníku práce je uvedena definice práce přesčas: „*Prací přesčas je práce konaná zaměstnancem na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem nad stanovenou týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozvržení pracovní doby a konaná mimo rámec rozvrhu pracovních směn.*

U zaměstnanců s kratší pracovní dobou je prací přesčas práce přesahující stanovenou týdenní pracovní dobu; těmto zaměstnancům není možné práci přesčas nařídit.

Prací přesčas není, napracovává-li zaměstnanec prací konanou nad stanovenou týdenní pracovní dobu pracovní volno, které mu zaměstnavatel poskytl na jeho žádost.“

U zaměstnanců s kratší pracovní dobou je prací přesčas práce přesahující stanovenou týdenní pracovní dobu a zároveň zaměstnancům s kratší pracovní dobou nemůže zaměstnavatel práci přesčas nařídit. Tento zaměstnanec může vykonávat práci nad rámec své sjednané kratší pracovní doby pouze se svým souhlasem. Prací přesčas však nebude celá jeho práce vykonaná nad rámec kratší pracovní doby, ale až práce vykonaná nad rámec stanovené týdenní pracovní doby. Za vykonanou práci nad rámec sjednané kratší pracovní doby až do limitu stanovené týdenní pracovní doby zaměstnanci náleží pouze mzda nebo plat za odpracovanou dobu, nikoliv zvýhodnění za práci přesčas.

Příklad
Stanovená týdenní pracovní doba u zaměstnavatele činí 40 hodin. Zaměstnanec se dohodl se zaměstnavatelem na kratší pracovní době – 35 hodin týdně. Prací přesčas je u tohoto zaměstnance až 41. hodina, nikoliv 36. hodina.

Ve vztahu k položenému konkrétnímu dotazu je tedy zřejmé, že zaměstnankyně zaměstnaná na kratší pracovní dobu zá-

sadně není povinna odpracovat a ani zaměstnavatel jí nemůže jednostranně nařídit práci přesčas.

Zaměstnankyně proto nemůže být platně v souladu s právními předpisy nucena nad rámec svého sjednaného kratšího úvazku pracovat přesčas. Jediné řešení odpovídající právním předpisům je dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, v jejímž rámci by zaměstnanec prokazatelným způsobem projevil souhlas práci přesčas nad rámec svého úvazku dobrovolně odpracovat.
Zdroj: http://www.zdravotnickeodbory.cz/cz/clanky/18-1-2019-kratsi-pracovni-doba-a-prace-prescas.aspx

Souběh pracovního poměru s přiznáním invalidního důchodu.

Zaměstnavatelé ale i zaměstnanci, kterým byl přiznán invalidní důchod, často nejsou informováni o tom, zda a v jakém rozsahu mohou vykonávat výdělečnou činnost tak, aby to neohrozilo pobírání invalidního důchodu. V této souvislosti si řada zaměstnavatelů pokládá několik stěžejních otázek:

1) Zda mohou lidé, kterým byl přiznán invalidní důchod pracovat?

Lidé, kterým byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu I., II., nebo III. stupně mohou využívat svého zbytkového pracovního potenciálu k obstarávání finančních zdrojů např.: pravidelnou výdělečnou činností.

2) Jak velký může být pracovní úvazek u zaměstnanců, kterým byl přiznán invalidní důchod?
Zákony České republiky žádným způsobem nespecifikují možnosti a limity výdělečné činnosti u osob, kterým byl přiznán invalidní důchod. V současné době neexistuje žádné právní ustanovení, které by regulovalo, omezovalo, nebo nějakým způsobem specifikovalo možnost výdělečné činnosti co do výše pracovního úvazku a ve smyslu omezení finančního výdělku u poživatelů invalidních důchodů.

Každý člověk se zdravotním postižením rozhoduje sám o tom, v jakém rozsahu zvládne pracovní činnosti a to vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, pracovnímu prostředí

a **obsahu pracovních činností.**

3) Jak velký může být finanční výdělek z pracovní činnosti u zaměstnanců s invalidním důchodem?
V současné době neexistuje žádný právní předpis, který by nějakým způsobem omezoval výši finančního výdělku u poživatelů invalidních důchodů. Občan České republiky nemusí volit mezi možností pracovního uplatnění a pobíráním invalidního důchodu. Do 1. 1. 2006 existovalo omezení finančního příjmu u poživatelů tzv. částečných invalidních důchodů (nyní invalidních důchodu pro invaliditu I. a II. stupně). Takové právní ustanovení bylo zrušeno a tato skupina poživatelů invalidního důchodu již není omezena vzhledem k výši finančního příjmu z výdělečné činnosti.

4) Jaká forma pracovněprávního vztahu může být uplatněna u zaměstnance se zdravotním postižením?
Zaměstnanci se zdravotním postižením se často setkávají s uzavíráním pracovního poměru na dobu určitou, jejíž podmínky jsou upraveny v §39 zákoníku práce. viz citace §39 odst. 1 – odst. 5.

5**) Je rozdíl v možnosti pracovního úvazku u zaměstnance s invalidním důchodem I. stupně, II. stupně, nebo III.** stupně?

V zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákoníku práce, ani zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, není uvedeno žádné právní ustanovení, které by upravovalo výši pracovního úvazku vzhledem ke stupni přiznané invalidity.

Kritéria pro určení výše pracovního úvazku u zaměstnance se zdravotním postižením jsou individuální, ale mezi obecná kritéria lze zahrnout:

- Výčet omezujících faktorů vzhledem k možné pracovní činnosti poživatele invalidního důchodu. Tyto faktory vzhledem k výkonu pracovní činnosti jsou uvedeny v pracovní rekomandaci, kterou vydává poživatelům invalidních důchodů, pro účely pracovního uplatnění lékařská posudková komise České správy sociálního zabezpečení.
- Fyzické i psychické schopnosti zaměstnance se zdravotním postižením. Dva zaměstnanci s podobným zněním pracovní rekomandace mohou mít zcela odlišnou pracovní výkonnost a schopnosti. Adaptaci na zdravotní postižení.
- Profesní odbornost.

6) Někteří lidé se zdravotním postižením jsou v určitých činnostech závislí na pomoci jiných lidí a pobírají příspěvek na péči. Mohou tito lidé pracovat?
Přiznání příspěvku na péči jakéhokoliv stupně nelze považovat za překážku v uzavření pracovního poměru. Pracovní činnost není omezena pobírání příspěvku na péči. Výše příspěvku na péči nesmí být změněna na základě pracovního uplatnění.

7) Někteří lidé mají přiznaný invalidní důchod, kdy je možný „pracovní výkonu za zcela mimořádných podmínek“ a jiní ne. Znamená to, že tito lidé mohou pracovat jen někdy, výjimečně?
Lidé, kteří mohou pracovat za zcela mimořádných pracovních podmínek, potřebují k výkonu práce určité úpravy např.: úpravu prostředí, speciální kompenzační pomůcky, tlumočníka pro neslyšící, pomoc jiné fyzické osoby atd. Tito lidé mohou pracovat podle svých fyzických a psychických schopností a možností. Výjimečnost není v tom, že mohou pracovat „občas“, ale v nestandardnosti pracovních podmínek.

Nejdůležitější je:

- Zaměstnanci s přiznaným invalidním důchodem, mohou uzavřít pracovní poměr, a to i ti, kterým byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu III. stupně.
- Výše pracovního úvazku není omezena přiznáním invalidního důchodu. ALE POZOR OSOBY INVALIDNÍ VE III. STUPNI MOHOU BÝT PŘI VĚTŠÍM ÚVAZKU OHROŽENI SNÍŽENÍM STUPNĚ INVALIDITY.
- Zaměstnanci s přiznaným invalidním důchodem nejsou omezeni ve výši finančního výdělku ze závislé pracovní činnosti.
- Není pravda, že zaměstnanci se zdravotním postižením musí mít výhradně uzavřenou pracovní smlouvu na dobu určitou.
- Příspěvek na péči, který je přiznáván lidem s těžkým zdravotním postižením, není překážkou pro uzavření pracovního poměru. Zaměstnavatelé by se ani neměli zajímat informace o přiznání či nepřiznání příspěvku.

Zdroj: http://www.praceprozp.cz/zamestnavani-ozp/zamestnavani-ozp-v-ramci-zakoniku-prace/706-3-3-soubeh-pracovniho-pomeru-s-priznanim-invalidniho-duchodu

Nespravedlivé rozhodování o příspěvku na motorové vozidlo pro lidi s postižením.

28. února 2019

Ombudsmanka se opakovaně setkává s případy, kdy lidem se zjevnými těžkými poruchami pohyblivosti není přiznán příspěvek na pořízení motorového vozidla s odůvodněním, že jejich pohybové potíže jsou projevem jiného onemocnění, nikoli přímou vadou pohybového ústrojí. Takový výklad považuje ombudsmanka za příliš restriktivní. Chce jednat s MPSV o změně náhledu na smysl a účel příspěvku na motorové vozidlo.

Na ombudsmanku se dlouhodobě obracejí lidé, kterými byla zamítnuta žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku motorové vozidlo. Všechny tyto případy mají jedno společné – žadatelé trpí vážným onemocněním, které způsobuje těžké poruchy pohyblivosti, často musí k pohybu využívat invalidní vozík. Posudkoví lékaři se však neřídí faktickou poruchou pohyblivosti, ale rozlišují mezi příčinou pohybových potíží.

„Jsem přesvědčena, že tento přístup není správný. Příspěvek na pořízení motorového vozidla je pomocí státu lidem, kteří se nemohou sami pohybovat. Pokud mají žadatelé těžké poruchy pohyblivosti, je absurdní dělit je na ty s „lepší“ a „horší“ příčinou,“ shrnuje ombudsmanka Anna Šabatová. Chce jednat s MPSV o celkové změně přístupu k příspěvku na motorové vozidlo. Je podle ní třeba, aby posudkoví lékaři vyhodnocovali těžké funkční poruchy pohyblivosti bez ohledu na jejich příčinu.

Problém lze ilustrovat na příkladu stěžovatele trpícího vážnou dědičnou poruchou koordinace pohybů, která se postupně zhoršuje. V současné době už muž téměř není schopen chůze, dokáže udělat jen několik kroků a pouze s oporou o nábytek nebo o jinou osobu, jinak se pohybuje na invalidním vozíku. V posledních měsících nemoc zasahuje i horní končetiny. Nemoc také zhoršuje výslovnost, takže má potíže i se srozumitelnou komunikací. Se vším mu pomáhá bratr.

Prováděcí vyhláška zákona o sociálním zabezpečení vymezuje zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na pořízení nebo úpravu motorového vozidla. Musí jít o **těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí**, za které se považují např. anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše nebo jedné ve stehně, nefunkčnost obou dolních končetin na podkladě úplné obrny nebo těžkého ochrnutí, nefunkčnost jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny nebo těžkého ochrnutí apod.

Právní úprava ale také umožňuje přiznat příspěvek na pořízení motorového vozidla pro **těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí** (trup, pánev, končetina), s případnou odkázaností na vozík pro invalidy. Právě tuto možnost ale posudkoví lékaři vykládají velmi restriktivně. Dokládá to i zmiňovaný případ. Posudkový lékař a následně i posudková komise MPSV při hodnocení, zda mužův zdravotní stav odůvodňuje přiznání příspěvku na motorové vozidlo, vyšli ze zpráv praktických lékařů a neurologických vyšetření. Popsané potíže a zdravotní stav stěžovatele nezpochybnili. Konstatovali však, že jeho pohybové potíže nejsou způsobeny postižením pohybového nebo nosného ústrojí, jak to definuje právní předpis, ale jde o důsledek závažného neurodegenerativního onemocnění. To podle nic není zdravotním postižením odůvodňujícím přiznání příspěvku. Zjednodušeně řečeno, muž se nemůže pohybovat proto, že by měl ochrnuté či poškozené svaly, klouby apod., ale nohy mu nefungují kvůli „nemoci mozku“, což není „správná“ příčina.

Posudkoví lékaři podle ombudsmanky nedostatečně vyhodnotili, že onemocnění stěžovatele nepříznivě ovlivňuje pohyblivost všech čtyř končetin. V pohybu ho limituje i postižení páteře. *„Stěžovatel má těžké funkční poruchy pohyblivosti více než tří funkčních celků pohybového ústrojí a při rozhodování o nároku na příspěvek by mělo být jedno, jaká je příčina,“* uzavírá ombudsmanka. S podobným přístupem se podle jejích zkušeností setkávají lidé např. s roztroušenou sklerózou a dalšími onemocněními, která vedou ke zhoršení pohyblivosti a mnohdy k nezbytnému využívání invalidních vozíků.

Lidem v těchto situacích, pokud jim ani posudková komise MPSV v odvolání nevyhoví a příspěvek na zvláštní pomůcku motorové vozidlo nepřizná, ombudsmanka doporučuje podat proti rozhodnutí správní žalobu. Její podání je v tomto případě osvobozeno od soudního poplatku.

Zdroj: https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2019/nespravedlive-rozhodovani-o-prispevku-na-motorove-vozidlo-pro-lidi-s-postizenim/

Zažili jsme….
Flamenko Marie Čadové 14.2.2019.

Foto: D. Kotoučková

Cimbálová muzika SVITAVA 28.2.2019.

Foto: D. Kotoučková